

trek&travel

DOLOMITY I JEZIORO GARDA

TRE CIME DI LAVAREDO

CORTINA D'AMPEZZO

PASSO GIAU

MARMOLADA

JEZIORO GARDA

Bezdružica

ERGO
HESTIA

Tekst: Marta Sokołowska

Redaktor prowadzący: Łukasz Karolewski

Redakcja: Małgorzata Grygierowska

Skład: Magdalena Kocińska

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Opracowanie kartograficzne: Jan Leja

Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org

Projekt graficzny serii: Sabina Suchy

Zdjęcia: shutterstock.com, stock.adobe.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <https://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<https://bezdroza.pl/user/opinie/bedol1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-289-0897-0

Copyright © Helion S.A., 2024

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

Księgarnia internetowa

Lubie to!
Nasza społeczność

SPIS TREŚCI

ZDOBĄDŹ I POZNAJ	7
	
REGION W PIGUŁCE	14
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	16
POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I PRZYNALEŻNOŚĆ PAŃSTWOWA	16
POCHODZENIE NAZWY I GEOLOGIA	17
KLIMAT	24
OKOLICE JEZIORA GARDA – GEOGRAFIA, GEOMORFOLOGIA I KLIMAT	26
PRZYGOTOWANIE DO WYCIECZKI	32
SEZON NA WĘDRÓWKI I POGODA W DOLOMITACH	32
OZNACZENIA SZLAKÓW	35
SPRZĘT TURYSTYCZNY I SPRZĘT NA VIA FERRATY	38
WODA PITNA NA SZLAKU	42
PRZYGOTOWANIE KONDYCYJNE	42
SCHRONISKA GÓRSKIE I ZASADY ICH FUNKCJONOWANIA	44
BEZPIECZEŃSTWO W GÓRACH	47
PRZEPISY DOTYCZĄCE BIWAKOWANIA W GÓRACH	49
CO MOŻE ZASKOCZYĆ TURYSTĘ Z POLSKI WE WŁOSZECH?	50
PRZYDATNE SŁOWA I ZWROTY W JĘZYKU WŁOSKIM	51

TRASY TREKKINGOWE

1	POD POŁUDNIOWĄ ŚCIANĄ MARMOLADY	55
2	GRAŃ PADON – VIA FERRATA DELLE TRINCEE	63
3	GRAŃ PADON – TRAWERS ZBOCZEM MASYWU	69
4	LAGAZUOI	73
5	ŚCIEŻKĄ Z CZASÓW I WOJNY NA SASS DE STRIA	81
6	DROGĄ NORMALNĄ NA PONAD TRZYTYSIĘCZNY SZCZYT TOFANY DI ROZES	87
7	JASKINIA W TOFANIE DI ROZES (GROTTA DELLA TOFANA)	93
8	MONTE GUSELA I NUVOLAU	97
9	WOKÓŁ MASYWU SASSOLUNGO	103
10	WOKÓŁ MONTE PELMO	109
11	WOKÓŁ TRE CIME DI LAVAREDO	115
12	NAD TURKUSOWE WODY JEZIORA SORAPIS	121
13	PANDRAMA Z PUNKTU WIDOKOWEGO NA SECEDZIE	127
14	PRZEZ HALĘ GARDECCIA POD TORRI DEL VAJOLET	131
15	VIA FERRATA SANTNER W GRUPIE CATINACCIO	137
16	SCILIAR, CZYLI WYCIĘCZKA PRZEZ PREHISTORYCZNE RAFY KORALOWE	141
17	DROGA DO SCHRONISKA RIFUGIO FANES	149
18	PRZEZ DOLINĘ VALLUNGA DO SCHRONISKA RIFUGIO PUEZ	155
19	WIDOKI Z PUNTA LARICI	161
20	MONTE STIVO	167
21	GRZBIETEM MASYWU MONTE BALDO	175
22	CIMA CAPI	185
23	WOKÓŁ MONTE GARZOLET	191

travel

0 REGIONIE	200
LUDNOŚĆ	200
OKRES WIELKIEJ WOJNY	203

ATRAKCJE DOLOMITÓW I REJONU JEZIORA GARDA

1	CORTINA D'AMPEZZO	212
2	LAGO DI MISURINA	216
3	LAGO DI BRAIES	218
4	PASSO VALPAROLA	219
5	CORVARA IN BADIA	221
6	PASSO SELLA	223
7	CANAZEI	224
8	LAGO DI FEDAIA	226
9	PASSO GIAU	227
10	LAGO DI ALLEGHE	229
11	RIVA DEL GARDA	230
12	ARCO	233
13	MALCESINE	235

INDEKS	238
IKONY STOSOWANE NA MAPACH	241
0 AUTORCE	242
NOTATKI	243

Kup książkę

Poleć książkę

w nowym dla nas terenie – decydować, na co możemy sobie pozwolić w następnej kolejności.

SCHRONISKA GÓRSKIE I ZASADY ICH FUNKCJONOWANIA

Schroniska w Dolomitach, zwłaszcza te położone niżej, przy przełęczach komunikacyjnych i w innych łatwo i szybko

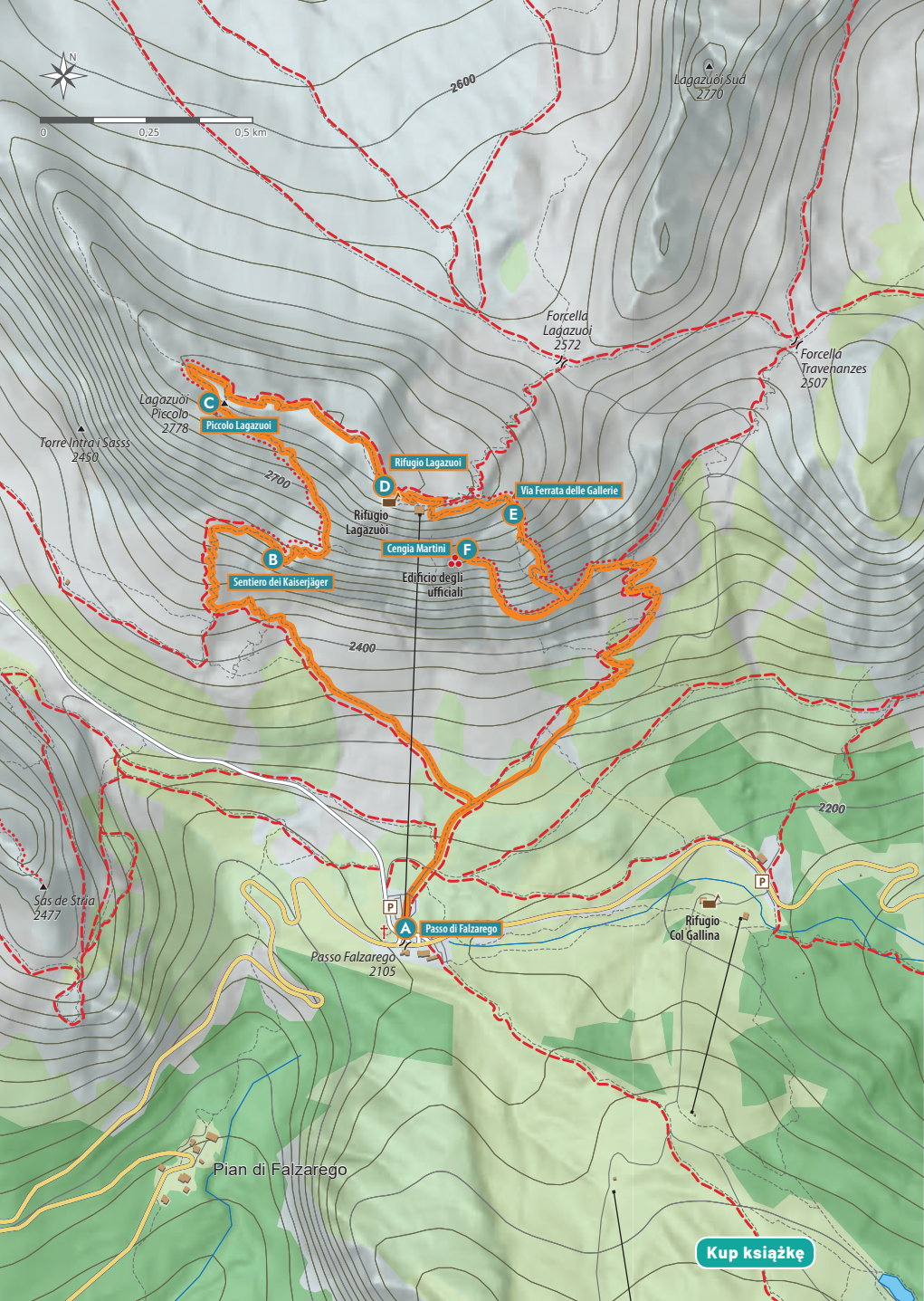
dostępnych miejscach, bardziej przypominają charakterem hotele niż typowe górskie schroniska. Obiekty znajdujące się wysoko, do których brak łatwego i bezwysiłkowego dostępu, na przykład kolejką linową czy wręcz samochodem, to już schroniska górskie w pełnym tego określenia znaczeniu. Zależnie od wielkości schroniska dysponują większą bądź mniejszą liczbą wieloosobowych pokoi, w których łóżka zawsze zaopatrzone są w poduszki i kołdry.

Od turystów zostających na noc w schronisku wymaga się posiadania własnego śpiwora (wł. *sacco a pelo*) albo wkładki do śpiwora (wł. *saccolenzuolo*), czyli worka uszytego z bawełny, jedwabiu bądź innego materiału. Taka osobista pościel prawie nic nie waży, a zapewni higienę zarówno nam, jak i następnemu użytkownikowi schroniskowego łóżka. W przypadku nieposiadania własnej wkładki lub śpiwora można zakupić wkładkę w schronisku. Do schroniskowej

jadalni można wejść w butach, natomiast na piętra, gdzie znajdują się pokoje, wchodzimy wyłącznie w obuwiu zmiennym, którego duża ilość w różnych rozmiarach jest udostępniona dla gości. W schroniskach, które dysponują prysznicem, korzystanie z niego jest przeważnie dodatkowo płatne. Zazwyczaj trzeba wykupić w recepcji żeton, który starcza na kilka minut ciepłej wody i kąpiel w komfortowych warunkach.

Schroniska górskie oferują noclegi w kilku wariantach: z pełnym wyżywieniem (kolacja i śniadanie), z samym śniadaniem albo bez żadnego posiłku. Jeśli wybierzemy opcję noclegu z pełnym wyżywieniem, możemy liczyć na wyjątkowo obfitą kolację, składającą się z pierwszego dania, czyli zupy (zwykle są dwa rodzaje zupy do wyboru), drugiego dania (najczęściej do wyboru mamy makaron, risotto lub polentę) oraz deseru (przeważnie kawałek domowego ciasta bądź sałatka owocowa ze słodkich owoców z puszkami). Bez problemu można otrzymać posiłek w wersji wegetariańskiej, ponieważ wśród dań do wyboru zawsze uwzględnione są często bezmięsne propozycje. Śniadania natomiast są serwowane w postaci szwedzkiego bufetu. W większości schronisk wśród śniadaniowych produktów królować będą różnego rodzaju słoiki: dżemy, kremy orzechowe i miody, do nich znajdziemy pieczywo, suchary i herbatniki, a do picia oczywiście będą kawa bądź herbata. Oprócz tego zwykle podawane są jogurt i płatki zbożowe. Zdarzają się schroniska przygotowujące śniadania w mniej włoskim stylu, czyli z dodatkiem żółtego sera, gotowanych jajek oraz wędlin. Jeśli wybierzemy nocleg bez posiłku, musimy się liczyć ze zdziwieniem ze strony obsługi schroniska. Dla Włochów bowiem posiłek w schronisku

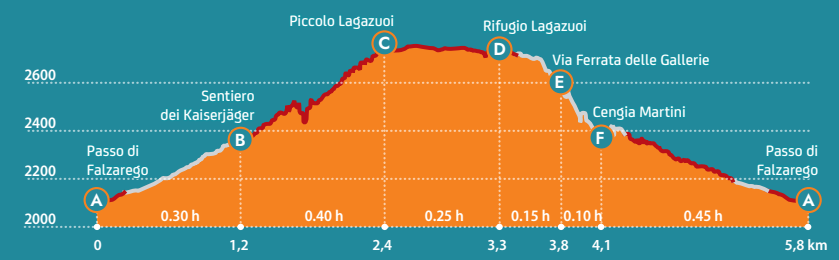

4 LAGAZUOI

- A **PASSO DI FALZAREGO** PĘTLA
- B **ŚCIEŻKA SENTIERO DEI KAISERJÄGER** 5,8 km
- C **PICCOLO LAGAZUOI** 950 m
- D **RIFUGIO LAGAZUOI** 5 h
- E **VIA FERRATA DELLE GALLERIE (GALLERIA DELL'ANTICIMA)** ŁATWA
- F **CENGIA MARTINI**
- A **PASSO DI FALZAREGO**

Skalny obelisk Lagazuoi, który w najwyższym punkcie mierzy 2778 m n.p.m. wysokości, miał ogromne znaczenie militarne w czasie I wojny światowej. Góra ta należy do grupy Fanes i wznosi się rozległym urwiskiem opadającym południową ścianą ponad przełęczą Passo di Falzarego, niedaleko miejscowości Cortina d'Ampezzo.

Kup książkę

Poleć książkę

Passo di Falzarego

Najłatwiej można dostać się na szczyt kolejką linową Funivia Lagazuoi, której początkowa stacja znajduje się przy asfaltowej drodze na przełęczy Passo di Falzarego. Z górnej stacji pozostaje już jedynie 5 min spaceru, by dotrzeć do położonego nieco wyżej schroniska Rifugio Lagazuoi (2752 m n.p.m.), i zaledwie 10 min, by osiągnąć właściwy wierzchołek Piccolo Lagazuoi. Ze szczytu rozpościera się przepiękna panorama na bez mała wszystkie grupy Dolomitów wraz z ich najwyższymi, ponad trzytysięcznymi szczytami.

O wiele ciekawszą i bardziej ambitną drogą prowadzącą z przełęczy na szczyt jest ubezpieczona ścieżka (*sentiero attrezzato*) Sentiero dei Kaiserjäger. Ten historyczny szlak został poprowadzony trasą szlaku komunikacyjnego wytyczonego i zbudowanego w czasie I wojny przez austro-węgierskie jednostki Kaiserjäger stacjonujące na Lagazuoi.

Z leżącej na wysokości 2105 m n.p.m. przełęczy **A** **Passo di Falzarego** podążamy początkowo szeroką, bitą drogą z czasów wojny, oznaczoną jako szlak 402,

kierując się na północny wschód. Po przejściu ok. 150 m opuszczamy szlak i skręcamy w lewo, na ścieżkę, którą trawersujemy – najpierw przez krzaki kosodrzewiny, później w całkowicie otwartym terenie – piarzysty cokół południowej ściany Lagazuoi. Szlak powoli pnie się w górę, a my zdobywamy stopniowo wysokość. Gdy osiągamy miejsce, w którym znajdują się pozostałości austro-węgierskich okopów, ścieżka zaczyna zakosami podchodzić bardziej stromo w górę. Po pewnym czasie docieramy do zawieszono nad

ŚLADY WIELKIEJ WOJNY

Okolice przełęczy Passo di Falzarego, tak jak cały masyw Lagazuoi, były terenem intensywnych działań militarnych podczas I wojny światowej. Ścierały się tu w najbardziej krwawych bitwach włoskie jednostki górskie Alpini z żołnierzami austro-węgierskimi. W czasie wojny szlak komunikacyjny, którym dziś biegnie ubezpieczona ścieżka Sentiero dei Kaiserjäger, umożliwiał transport żywności i amunicji z dna doliny Val Badia do szczytu góry, dla stacjonujących na niej żołnierzy. Obecnie podczas wędrówki tym historycznym szlakiem turystycznym można zobaczyć austro-węgierskie okopy, punkty wartownicze oraz wydrążone w skale pomieszczenia sypialne i miejsca służące niegdyś jako składy amunicji.

urwiskiem 15-metrowego mostu. Od tego momentu szlak zmienia nieco charakter i staje się częściowo ubezpieczoną ścieżką (*sentiero attrezzato*) **B** **Sentiero dei Kaiserjäger**, na której znajdują się solidnie zamocowane stalowe liny oraz klamry służące jako stopnie. Choć na pewnych odcinkach trasy ubezpieczenia mogą wydawać się zbędne, w warunkach odbiegających od idealnych, czyli w przypadku zalegającego na ścieżce wczesnym latem zlodowaciałego śniegu, mogą okazać się bardzo pomocne.

W dalszej części trasy ścieżka poprowadzona jest stromą i eksponowaną, ale dobrze ubezpieczoną półką skalną. System trawersów, prowadzących umocnionymi i częściowo ubezpieczonymi stalową liną

perciami, pnie się sukcesywnie do góry. Po drodze spotykamy znajdujące się po tej stronie góry włązy do licznych tuneli i schronów, w których zobaczyć można wykute w skale pomieszczenia służące żołnierzom jako sypialnie i magazyny broni. Po pewnym czasie ścieżka wyprowadza nas na szczyt **C Piccolo Lagazuoi**, bez żadnych trudności, za to w eksponowanym i pięknym widokowo terenie. Krajobraz zmienia diametralnie charakter: z zielonej przełęczy Passo di Falzarego przeniesiemy się na wielki kamienisty płaskowyż,

otoczony żółtopomarańczowymi, pionowymi ścianami wznoszących się na północnym jego skraju szczytów. Ubezpieczona ścieżka Sentiero dei Kaisersjäger kończy się na właściwym wierzchołku, Piccolo Lagazuoi, z którego wygodnie, szlakiem przechodzącym w szeroką, bitą drogę z czasów wojny, dochodzimy do schroniska **D Rifugio Lagazuoi**. Na znajdującym się przed schroniskiem tarasie widokowym można zasiąść w stońcu z filiżanką cappuccino lub espresso, by nacieszyć oczy rozciągającą się na dziesiątki kilometrów

VIA FERRATA PROWADZĄCA WNĘTRZEM GÓRY

Ciekawym i dopełniającym całą wycieczkę wariantem zejścia ze szczytu jest Via Ferrata delle Gallerie (Galleria dell'Anticima). Prowadzi ona systemem wykutych w skale przez włoskie oddziały górskiej grupy Alpini korytarzy, które ciągną się na długość przeszło kilometra. Włosi wykonali tę karkołomną pracę, by dzięki przekopowi przez wnętrze góry dotrzeć do obleżonego przez Austriaków szczytu i pokonać ich zaskoczenia. Zejście via ferratą poprowadzoną tym stromym tunelem, rozwidlającym się na liczne zakamarki i izby, pozwala zrozumieć ogrom tego przedsięwzięcia i skalę działań wojennych prowadzonych na linii frontu, która przebiegała przez Lagazuoi. Za wykucie tunelu oraz zbudowanie infrastruktury umożliwiającej żołnierzom zamieszkanie w surowych warunkach alpejskiej zimy na długie miesiące, składowanie amunicji i prowadzenie działań wojennych w wysokogórskim terenie wiele ludzkich istnień zaptaciło życiem.

Widok ze szczytu Sas de Stria

rozległą panoramą górską, która obejmuje niemalże wszystkie trzytysięczne dolomitowe olbrzymy.

Ze schroniska kierujemy się na wschód, w stronę budynku górnej stacji kolejki linowej na Lagazuoi. Tuż za nim znajdują się znaki wskazujące początek szlaku **E Via Ferrata delle Gallerie**. Najpierw schodzimy nieco w dół, by wygodną, ubezpieczoną ścieżką przetrawersować w stronę wierzchołka Anticima del Piccolo Lagazuoi. Podążając szlakiem ubezpieczonym stalową liną, stopniowo tracimy wysokość. Po niedługim czasie docieramy do wejścia do tunelu, by przez następny kilometr schodzić stromo w dół skalnym korytarzem w niemalże całkowitych ciemnościach. Do przejścia przez tunel niezbędne jest dodatkowe oświetlenie – latarka czołówka. Dobrze jest też mieć na głowie kask. Należy zachować ostrożność, ponieważ wykute w skale stopnie są najczęściej mokre i śliskie od skraplającej się we wnętrzu tunelu wody. Po długim zejściu w ciemnościach i znacznej utracie wysokości, zanim jeszcze tunel wyprowadzi nas do górnej części doliny, możemy skręcić w prawą, ślepą odnogę tunelu, która kończy się skalną

HISTORIA PEWNEJ NIEZWYKLE BRAWUROWEJ AKCJI

W czasie I wojny światowej skalna półka znana dziś jako Cengia Martini, przecinająca południową ścianę Lagazuoi od wschodu na zachód w połowie jej wysokości, była najważniejszą pozycją na odcinku frontu przebiegającym przez okolice przełęczy Passo Valparola i Passo di Falzarego oraz wyrastające ponad nie góry Sass de Stria i Lagazuoi. Podczas gdy wojska austro-węgierskie stacjonowały na szczycie Lagazuoi, 18 października 1915 r. dwa włoskie oddziały górskie Alpini rozpoczęły okupację tej strategicznej skalnej półki. Przedostanie się do niej było poprzedzone wieloma nocnymi akcjami rozpoznawczymi, prowadzonymi w trudnym skalnym terenie i w niemalże bezpośredniej obecności wrogich wojsk. Alpini pod dowództwem majora Ettorego Martiniego zdołali przejąć skalne ostrze Punta Berrino i przedostać się na tę niewralgiczną półkę, nazwaną później na cześć majora Półką Martiniego. Ta zwycięska akcja okazała się dla Włochów punktem zwrotnym w prowadzonych dotąd działaniach wojennych. Strategiczna pozycja na tym skalnym gzymsie pozwoliła bowiem zaatakować Austro-Węgrów broniących dostępu do przełęczy Passo Valparola i prowadzącej do niej doliny Val Badia. Wojska austro-węgierskie przez trzy lata próbowali pozbyć się Włochów z tego niezwykle istotnego dla przebiegu działań wojennych punktu, jednakże bezskutecznie. Major Ettore Martini za wszystkie działania w latach 1915–1917 na Piccolo Lagazuoi otrzymał wiele medali i najwyższych odznaczeń państwowych przyznawanych we Włoszech.

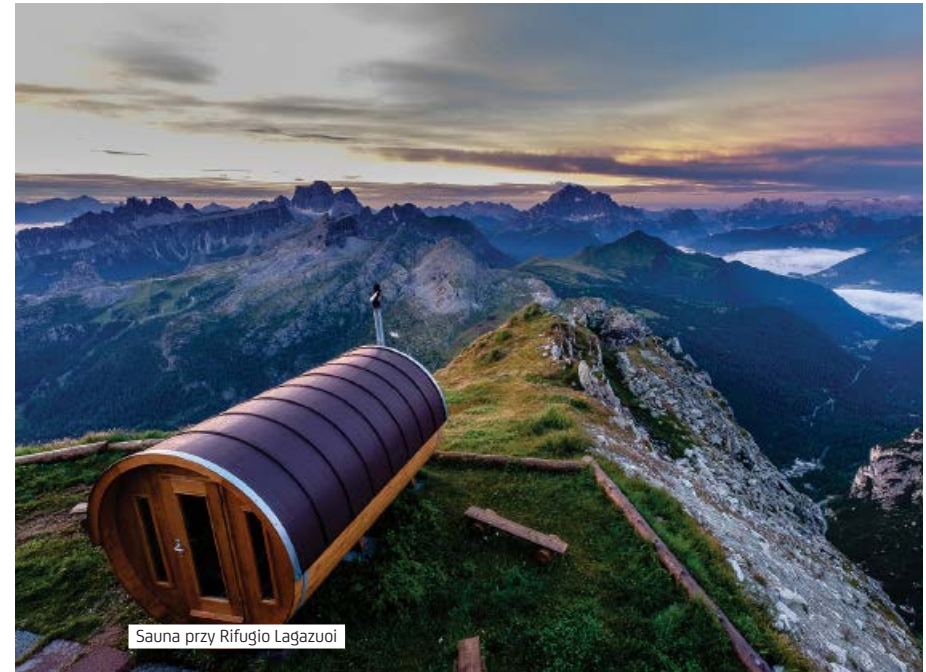
Monte Lagazuoi Piccolo

półką **F** Cengia Martini, przecinającą południową ścianę góry Piccolo Lagazuoi w połowie jej wysokości. Półka ta stanowi bardzo ważną część ogromnego otwartego muzeum I wojny światowej – Museo all'aperto della Grande Guerra. Można tu zobaczyć pozostałości schronień, baraków, chodników, punktów wartowniczych, schodów czy kuchni polowej, które służyły włoskim żołnierzom jako miejsce do życia i walki z przeciwnikiem przez długie lata i zimy, podczas których trwały na tych terenach wojenne zmagania pozycyjne.

Z półki Cengia Martini wracamy do tunelu, który niebawem wyprowadza nas na zewnątrz. Gdy po wyjściu z niego oczy przyzwyczajają się do światła słonecznego, kontynuujemy wędrówkę, podążając szlakiem schodzącym zakosami w dół, by po pewnym czasie połączyć się z bitą drogą (szlak 402), którą wrócimy na przełęcz

A Passo di Falzarego.

Sauna przy Rifugio Lagazuoi

4

LAGAZUOI

DOJAZD I PARKING

Z miejscowości Cortina d'Ampezzo jedziemy drogą SR48, zgodnie z drogowskazami kierującymi na przełęcz Passo di Falzarego.

Z miejscowości Alleghe kierujemy się na północ, drogą SR203, do przełęczy Passo di Falzarego.

Z doliny Val Badia kierujemy się na przełęcz Passo di Falzarego drogą SP37, która po przekroczeniu granicy między regionami Trydent-Górna Adyga/Tyrol Południowy i Wenecja Euganejska zmienia oznaczenie na SP24.

Na przełęczy Passo di Falzarego, tuż przy stacji kolejki górskiej Funivia Lagazuoi, znajduje się duży płatny parking. Można również znaleźć miejsca parkingowe w zatoczkach przy drodze poniżej przełęczy.

NOCLEGI I WYŻYWIENIE

- **Schronisko Rifugio Lagazuoi** (trzygwiazdkowy hotel górski)
<https://rifugiolagazuoi.com/>, e-mail: info@rifugiolagazuoi.com
tel.: +39 3407195306

ATRAKCJE DOLOMITÓW I REJONU JEZIORA GARDA

1 CORTINA D'AMPEZZO

Ten znany zarówno letni, jak i zimowy górski kurort w północno-wschodnich Dolomitach, w regionie Wenecja Euganejska, swą międzynarodową sławę zawdzięcza m.in. temu, że odbyły się tutaj **Zimowe Igrzyska Olimpijskie** w 1956 r. oraz **Mistrzostwa Świata w Narciarstwie Alpejskim** w latach 1932, 1941 i 2021. O Cortinie d'Ampezzo (lad. Anpezo) wspominają w swoich utworach tak wybitne postacie świata literatury, jak Aldous Huxley i Ernest Hemingway.

Ze względu na lokalizację na dnie rozległej słonecznej doliny Valle d'Ampezzo, na wysokości 1224 m n.p.m., w otoczeniu wyjątkowo urodziwych dolomitowych masywów, takich jak Pomagagnon, Cristallo, Sorapis i Tofany, Cortina d'Ampezzo przyciąga rzesze turystów z całego świata. Wciąż rozwijająca się w szybkim tempie infrastruktura turystyczna oferuje różne rodzaje zakwaterowania, od dobrze wyposażonych kempingów, przez pokoje gościnne i pensjonaty, aż po luksusowe hotele w zawrotnych cenach. Miasteczko oferuje także duży wybór barów i restauracji, jest tutaj też jeden większy supermarket i kilka mniejszych sklepów spożywczych. Mnogość szlaków pieszych i rowerowych, tras narciarskich i biegowych, via ferrat i ścian do wspinaczki, kolejek linowych oraz schronisk w otaczających Cortinę górach powoduje, że jest ona wymarzoną

miejszem dla pasjonatów aktywnego wypoczynku na łonie natury. Znajdą oni tutaj liczne sklepy narciarskie i outdoorowe, wypożyczalnie rowerów górskich i elektrycznych, a zimą wypożyczalnie sprzętu narciarskiego.

Uruchomiona w 1971 r. kolejka linowa **Funivia della Tofana – Freccia nel Cielo** (czyli „strzała do nieba”) umożliwiła wjechanie na jeden ze szczytów grupy Tofan – trzeci pod względem wysokości w Dolomitach – Tofana di Mezzo (3244 m n.p.m.). Wagonik kolejki w zaledwie kilkanaście minut pokonuje różnicę wysokości wynoszącą przeszło 2000 m. Dolna stacja kolejki mieści się w centrum Cortiny, nieopodal Stadio Olimpico del Ghiaccio (Olimpijski Stadion Lodowy), na którym w 1956 r. odbywały się ceremonie

otwarcia i zamknięcia VII Zimowych Igrzysk Olimpijskich.

Najstarsze zachowane dokumenty wskazują, że już w 1156 r. na terenie dzisiejszej Cortiny d'Ampezzo zamieszkiwały grupy lokalnej ludności. Miejscowość ta na przestrzeni wieków przechodziła z rąk do rąk: należała do Świętego Cesarstwa Rzymskiego, następnie do Republiki Weneckiej, by później, jako część Tyrolu, znaleźć się pod rządami austro-węgierskiej dynastii Habsburgów. Przełom XVIII i XIX w. to najbardziej burzliwy czas w jej dziejach,

Cortina d'Ampezzo

po którym nastąpił okres intensywnego rozwoju miejscowości, w wyniku którego zaczęło tu przybywać wielu turystów z całej Europy. Ten złoty okres został jednak gwałtownie przerwany wybuchem I wojny światowej w 1914 r., której krwawe walki rozgrywały się nieopodal Cortiny. W 1918 r. miejscowość ta przeszła z rąk austro-węgierskich do włoskich. Natomiast pięć lat później, w 1923 r., zmieniła

przynależność administracyjną i przeszła z regionu Trydent-Górna Adyga/ Tyrol Południowy do regionu Wenecja Euganejska. W okresie rządów faszystów pod wodzą współpracującego z Hitlerem Benita Mussoliniego ladyńscy mieszkańcy doliny Valle d'Ampezzo zostali poddani procesowi italizacji, którego celem było narzucenie im kultury włoskiej. Czasy II wojny światowej nie miały już tak

znaczącego wpływu na losy tych terenów i ich mieszkańców. W kolejnych dekadach lokalna społeczność Cortiny ukierunkowała swe działania na rozwój międzynarodowej turystyki letniej i zimowej, by w tym kierunku – z dużym sukcesem – podążać do dziś.

Na terenie Cortiny znajdują się trzy muzea: **Museo d'Arte Moderna Mario Rimoldi** (Muzeum Sztuki Współczesnej

im. Maria Rimoldiego), **Museo Paleontologico Rinaldo Zardini** (Muzeum Paleontologiczne im. Rinalda Zardiniego) oraz **Museo Etnografico Regole d'Ampezzo** (Muzeum Etnograficzne Regole d'Ampezzo). W otwartym w 1974 r. Muzeum Sztuki Współczesnej, poza stałą ekspozycją prac włoskich artystów, odbywają się czasowe, gościnne wystawy tematyczne dzieł artystów z innych krajów.

W leżącej w gminie Cortina d'Ampezzo miejscowości Maion znajduje się warta odwiedzenia XVII-wieczna niewielka budowla warowna **Castello de Zanna**.

Podczas pobytu w Cortinie warto również udać się na przełęcz Passo Valparola, gdzie znajduje się wybudowany na przełomie XIX i XX w. przez Austro-Węgry fort Forte Tre Sassi (Fort „Trzy Kamienie”), w którym mieści się jedno z licznych w Dolomitach muzeów I wojny światowej – **Museo della Grande Guerra – Forte Tre Sassi**. Można tu zobaczyć kolekcję ponad 2000 pamiątek historycznych z czasów walk toczących się na terenie Dolomitów. Ekspozycję te zgromadził Loris Lancedelli wraz ze swoją rodziną i udostępnił je zwiedzającym w 2003 r. Muzeum rokrocznie przyciąga przeszło 10 tys. turystów zainteresowanych historycznym aspektem Dolomitów.

- i** **MUZEUM MUSEO DELLA GRANDE GUERRA – FORTE TRE SASSI**
- Passo Valparola
  - www.cortinamuseoeguerra.it
  - poł. VI–koń. IX, pn.–wt., czw.–nd. 10:00–12:30, 14:00–16:30
  - muzeum przyjazne dla czworonogów, można więc wybrać się do niego z psem

CASTELLO DE ZANNA

- Via del Castello 159

MUSEO D'ARTE MODERNA MARIO RIMOLDI

- Regole d'Ampezzo, Corso Italia 69
- <https://musei.regole.it>

KOLEJKA LINOWA FUNIVIA DELLA TOFANA – FRECCIA NEL CIELO

- Via dello Stadio 12
- www.freccianelcielo.com

CAMPING CORTINA

- Via Campo 2
- www.campingcortina.it

CAMPEGGIO DOLOMITI

- Via Sacus 1
- <https://campeggiadolomiti.it>

CAMPING ROCCHETTA

- Loc. Campo di Sopra 1
- www.campingrocchetta.it

INTERNATIONAL CAMPING OLYMPIA

- Loc. Fiames 1
- 32043 Cortina d'Ampezzo
- <https://campingolympiacortina.it>

2 LAGO DI MISURINA

Lago di Misurina, nad którym położona jest niewielka góraska miejscowość turystyczna, również o nazwie Misurina, to największe jezioro pochodzenia naturalnego na terenie prowincji Belluno w regionie Wenecja Euganejska. Określane jest ono mianem „lustra Trzech Szczytów Lavaredo” (*lo specchio delle Tre Cime di Lavaredo*),

Lago di Misurina

ponieważ w jego wodach przeglądamy się trzy szczyty niezmiernie popularnych bastionów skalnych o nazwie Tre Cime di Lavaredo, które wznoszą się dumnie na południowy zachód od jeziora. Długość na 1 km Lago di Misurina, położone na wysokości 1754 m n.p.m., osiąga zaledwie 5 m maksymalnej głębokości. Choć jest niewielkie, należy do najbardziej rozpoznawalnych jezior w całości Dolomitach. Kadr przedstawiający usytuowany tuż nad brzegiem jeziora, na tle potężnego masywu Sorapis, sporych gabarytów biały budynek hotelu to obraz, który zna zapewne każdy,

kto kiedykolwiek interesował się, choćby pobieżnie, Dolomitami. Bezpośrednio nad jeziorem wznoszą się poszarpane iglice turni Cadini di Misurina (2839 m n.p.m.).

Ze względu na specyficzny mikroklimat panujący w okolicy jeziora miejscowość Misurina jest często odwiedzana przez osoby cierpiące na choroby układu oddechowego, którym pobyt tutaj przynosi istotne korzyści zdrowotne. Z tego właśnie powodu nieopodal jeziora zbudowano jedyne we Włoszech centrum medyczne specjalizujące się w leczeniu astmy u dzieci i młodzieży – Istituto Pio XII.

Wokół jeziora biegnie ścieżka piesza, przy której z myślą o turystach spędzających urlop w Misurinie przygotowano miejsca piknikowe i ławeczki. Przyjemnie spędza się czas w tej okolicy również ze względu na położenie jeziora na dość dużej wysokości, dzięki temu bowiem nawet podczas upalnego lata temperatury nie są tu uciążliwe.

Od 2022 r. poziom wody w Lago di Misurina maleje z każdym miesiącem. Dzieje się tak z powodu dziury, która wytworzyła się przy południowym brzegu jeziora i powoduje odpływ wody.

Wciąż trwają prace, które mają na celu powstrzymanie tego zagrażającego istnieniu jeziora procesu.

Miejscowość Misurina, choć jest nieduża, dysponuje dość dobrą infrastrukturą turystyczną w postaci licznych hoteli i jednego kempingu. Znaleźć tu można także kilka knajpek i barów oraz niewielki market spożywczy umożliwiający kupienie najbardziej potrzebnych produktów. Misurina jest bardzo popularnym punktem, w którym rozpoczynają się liczne szlaki turystyczne, między innymi szlak prowadzący pod znane na całym świecie Tre Cime di Lavaredo. Zimą, gdy wody jeziora zamieniają się w idealnie gładką tafłę lodu, staje się ono areną rozgrywek meczy polo.

CAMPING ALLA BAITA

- Via Guide Alpine 4
32401 Auronzo
- <https://campingallabaitamisurina.com>

3 LAGO DI BRAIES

W regionie Trydent-Górna Adyga/Tyrol Południowy, na terenie parku regionalnego **Parco Naturale Fanes-Senes-Braies**, położone jest niewielkie jezioro Lago di Braies (niem. Pragser Wildsee). Jest to naturalny zbiornik wodny pochodzenia lodowcowego, znajdujący się na wysokości 1496 m n.p.m. Jego wody wypełniają skalną nieckę otoczoną z trzech stron majestatycznymi dolomitowymi ścianami ze szczytem Croda del Becco (2810 m n.p.m.) pośrodku. Choć Lago di Braies ma obecnie tylko nieco ponad 1 km długości i ok. 400 m szerokości, jego głębokość dochodzi do 36 m, co czyni je najgłębszym

jeziorem w prowincji Bolzano. Do jego powstania przyczynił się ten sam proces, w wyniku którego powstało jezioro Lago di Alleghe: skalny obryw z góry Sasso del Signore spowodował zablokowanie przepływu potoku Rio Braies i stworzył tym samym nieckę, która wypełniła się wodą.

Od 2012 r. każdej zimy, gdy tafła jeziora skuta jest grubą warstwą lodu, rozgrywają się na nim zawody w dyscyplinie sportu zwanej curlingiem.

Lago di Braies jest odwiedzane co roku przez tysiące turystów pragnących

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

trek&travel to przewodnik, dzięki któremu poznasz najpiękniejsze górskie trasy oraz odkryjesz najciekawsze atrakcje regionu. Mapy, profile wysokości, panoramy i szczegółowe informacje pomogą odpowiednio przygotować się do wędrówki, a bogate opisy krajoznawcze oraz propozycje miejsc wartych odwiedzenia przybliżą historię, kulturę i zabytki odwiedzanego obszaru. Niezależnie od tego, czy planujesz samotną wyprawę, czy wakacje z dziećmi, w przewodniku **trek&travel** znajdziesz wszystko, co potrzeba, aby wyjazd w góry był udany i pełen atrakcji.

Dolomity i jezioro Garda to jedne z najbardziej zachwycających zakątków Europy. Bez względu na to, czy jesteś doświadczonym wędrowcem, czy dopiero zaczynasz swoją przygodę z górami, znajdziesz tu atrakcje dla siebie. Wspólnie odkryjemy majestatyczne szczyty, urokliwe jeziora i malownicze doliny. Przemierzmy pasterskie hale i poczujemy dreszcz emocji na via ferratach, będziemy podziwiać znane na całym świecie scenerie, takie jak Tre Cime di Lavaredo, Łągo di Braies czy Passo Giau, a po wszystkim odpocznemy, racząc się specjami lokalnej kuchni.

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

ebook dostępny na:

ebookpoint

ISBN 978-83-289-0897-0

9 788328 908970

59 00 zł